

ΣΤΕ 1857/2019 [ΕΝ ΜΕΡΕΙ ΠΑΡΑΝΟΜΗ Απόφαση Κύρωσης Δασικού ΧΑΡΤΗ]*

Περίληψη

- Εν προκειμένω, απαραδέκτως προσβάλλεται αυτοτελώς η απόφαση της ΕΠ.Ε.Α., με την οποία απορρίφθηκαν οι αντιρρήσεις του αιτούντος διότι η νομιμότητά της κρίνεται στο πλαίσιο ελέγχου της πράξης κύρωσης του δασικού χάρτη, μόνης παραδεκτώς προσβαλλόμενης με την κρινόμενη αίτηση. Εφόσον μόνη εκτελεστή πράξη στη διαδικασία κύρωσης δασικού χάρτη είναι η δημοσιευτέα στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως πράξη κύρωσης του χάρτη, από τη δημοσίευση της τελευταίας αυτής κυρωτικής πράξης τεκμαίρεται η γνώση του ενδιαφερόμενου για την κύρωση του αναρτηθέντος δασικού χάρτη και εκκινεί η προθεσμία άσκησης αιτήσεως ακυρώσεως κατά της κυρωτικής πράξης, υπό την προϋπόθεση, πάντως, ότι έχουν τηρηθεί προσηκόντως από τη Διοίκηση οι διατυπώσεις δημοσιότητας της ανάρτησης των δασικών χαρτών. Τούτο ισχύει ανεξαρτήτως εάν έχει προηγηθεί ή όχι η άσκηση αντιρρήσεων κατά του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, αφού η άσκηση αντιρρήσεων δεν προδιαγράφεται στο νόμο ως υποχρεωτικό στάδιο της διαδικασίας που απολήγει στην κύρωση του δασικού χάρτη αλλά ως δυνατότητα που παρέχεται από το νόμο στον ενδιαφερόμενο για την εκκαθάριση, από νομικής και τεχνικής απόψεως, των ζητημάτων που άπτονται του χαρακτήρα της έκτασης ως δασικής ή μη και με απώτερο σκοπό τη λυσιτελέστερη άσκηση, εκ μέρους του, του δικαιώματος δικαστικής προστασίας κατά της τελικώς εκδιδόμενης κυρωτικής πράξης. Εφόσον δε ο ενδιαφερόμενος βαρύνεται κατά νόμο με την παρακολούθηση της διαδικασίας κύρωσης του αναρτηθέντος δασικού χάρτη, στην περίπτωση κατά την οποία ο ίδιος οικειοθελώς συμμετέσχε στη διαδικασία με την υποβολή αντιρρήσεων, αυτός βαρύνεται με την επίδειξη επιμέλειας στην τήρηση των προθεσμιών για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της οριστικής πράξης κύρωσης δασικού χάρτη, προβαίνοντας στις απαραίτητες ενέργειες ώστε να λάβει γνώση της απάντησης της Διοίκησης επί των αντιρρήσεων και των στοιχείων του φακέλου που αποτέλεσαν το έρεισμα της αιτιολογίας της Διοίκησης για τον τυχόν χαρακτηρισμό έκτασης της ιδιοκτησίας του ως δασικής. Στην ειδική, όμως, περίπτωση κατά την οποία, στη διάρκεια της εξηκονθήμερης προθεσμίας από τη δημοσίευση της πράξης κύρωσης του δασικού χάρτη, μετά την πάροδο της οποίας ο ενδιαφερόμενος δεν έχει πλέον δικαίωμα άσκησης αιτήσεως ακυρώσεως, κοινοποιηθεί στον ενδιαφερόμενο, με πρωτοβουλία της Διοίκησης, η απάντησή της επί των αντιρρήσεων, τότε και μόνο η σχετική προθεσμία άσκησης αιτήσεως ακυρώσεως εκκινεί από την ενέργεια αυτή της κοινοποίησης, ώστε ο ενδιαφερόμενος να διατηρεί ακέραιο το στάδιο δικονομικής προστασίας των δικαιωμάτων του, που προβλέπεται από το νόμο. Η κοινοποίηση, όμως, στον ενδιαφερόμενο, της απάντησης της Διοίκησης επί των αντιρρήσεων μετά την πάροδο της εξηκονθήμερης προθεσμίας για την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως,

δηλαδή, σε χρόνο πέραν του ευλόγου από την έκδοση της μόνης αυτοτελώς προσβλητής εκτελεστής κυρωτικής πράξης, δεν δύναται να έχει τα ίδια ως άνω αποτελέσματα μετάθεσης του χρονικού σημείου έναρξης της εν λόγω δικονομικής προθεσμίας, διότι τούτο θα οδηγούσε, αντιστρόφως, στην καταστρατήγηση των διατάξεων που προβλέπουν την άσκηση αιτήσεως ακυρώσεως κατά της πράξης κύρωσης δασικού χάρτη, η δημοσίευση της οποίας δημιουργεί, κατά τα προαναφερόμενα, νόμιμο τεκμήριο γνώσης εκ μέρους των ενδιαφερομένων.

Η κρίση της Διοικήσεως σχετικά με το δασικό χαρακτήρα μίας εκτάσεως εκφέρεται με βάση τα στοιχεία του χρόνου εκδόσεώς της. Στα εν λόγω στοιχεία περιλαμβάνεται και κάθε νομίμως υφιστάμενο στοιχείο. Εξάλλου, από τις αυτές ως άνω διατάξεις, ερμηνευόμενες σε συνδυασμό με τις πάγιες διατάξεις για την κήρυξη ως αναδασωτέων εκτάσεων που καταστρέφονται ή αποψιλώνονται, όπως οι διατάξεις αυτές έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο προκύπτει ότι οι ΕΠ.Ε.Α. δεσμεύονται, κατά τον χαρακτηρισμό εκτάσεως, από τις πράξεις αναδάσωσης, όταν αυτές καλύπτονται από το τεκμήριο νομιμότητας, δεδομένου ότι ο χαρακτήρας μιας έκτασης ως αναδασωτέας αρκεί αφ' εαυτού για την υπαγωγή της στη δασική νομοθεσία. Εξάλλου, εφόσον με τις αντιρρήσεις προβλήθηκε ισχυρισμός συνοδευόμενος από συγκεκριμένα ουσιώδη στοιχεία (διοικητικές πράξεις, δικαστικές αποφάσεις, κλπ), από τα οποία, κατά τον ενιστάμενο, διαπιστώνεται ο μη δασικός χαρακτήρας της εκτάσεως, τότε τα στοιχεία αυτά πρέπει να συνεκτιμηθούν ρητώς από την τυχόν απορριπτική των αντιρρήσεων απόφαση.

Η αιτιολογία που παρέσχε η Διοίκηση ως προς το δασικό χαρακτήρα της εκτάσεως των 4.852, 98 στρεμμάτων είναι επαρκής, δεδομένου ότι βεβαιώνεται αφενός μεν ότι η επίμαχη έκταση ευρίσκεται εντός των ορίων της ευρύτερης, κηρυχθείσας ως αναδασωτέας το έτος 1973 εκτάσεως, αφετέρου δε ότι, έχοντας, κατά τα παρατιθέμενα στοιχεία, αλλά και κατά σχετική παραδοχή της εκθέσεως πραγματογνωμοσύνης που προσκόμισε ο ίδιος ο αιτών, δασικό χαρακτήρα, δεν ενέπρεσε στις εξαιρέσεις από την εν λόγω αναδάσωση. Με τα δεδομένα αυτά δεν ήταν επιτρεπτός ο περαιτέρω έλεγχος του κύρους της εν λόγω πράξεως αναδασώσεως για την εν λόγω έκταση. Περαιτέρω, εφόσον η έκταση είχε κηρυχθεί αναδασωτέα, η ρητή αναφορά ότι η δασική βλάστηση της εκτάσεως αυτής συγκροτούσε δασική οργανική ενότητα, δεν ήταν αναγκαία. Ενόψει δε του ότι, κατά τα προεκτεθέντα, η ύπαρξη της αναδασώσεως επέβαλλε, υπό τις ανωτέρω συνθήκες, το χαρακτηρισμό της εκτάσεως ως δασικής, δεν ασκούν επιρροή για την ενεστώσα μορφή της έκτασης οι ισχυρισμοί περί μη συνδρομής των κριτηρίων του π.δ 32/2016. Τέλος, δεν ασκεί επιρροή η αμετάκλητη κρίση περί ιδιωτικών δικαιωμάτων αποφάσεων πολιτικού δικαστηρίου ως προς το διοικητικής φύσεως ζήτημα του χαρακτήρα της έκτασης ως δασικής ή μη, δεδομένου ότι η επίλυση διαφοράς για ιδιοκτησιακό ζήτημα δεν επάγεται δέσμευση για τον δασικό ή μη χαρακτήρα της εκτάσεως, η δε σχετική δικαστική απόφαση δεν περιέχει, πάντως, ρητή βεβαίωση πραγματικών περιστατικών ικανών να κλονίσουν το

αιτιολογικό έρεισμα της κηρύξεως της αναδασώσεως αλλά αποφαινεται για το χαρακτήρα πολύ ευρύτερης εκτάσεως ως βοσκοτόπου ή μη, χαρακτηρίζοντας μάλιστα σημαντικό τμήμα αυτής ως δασικό. Δεν προβάλλεται δε ούτε αποδεικνύεται σε ποιο τμήμα της πολύ ευρύτερης εκτάσεως εμπίπτει η επίμαχη εν προκειμένω έκταση, ενώ, σε κάθε περίπτωση, ο χαρακτηρισμός μίας εκτάσεως ως βοσκοτόπου για την εφαρμογή ειδικών νομοθεσιών σχετικών με την απόδειξη της κυριότητας εκτάσεων, ουδόλως αποκλείει τον χαρακτηρισμό αυτών ως δασικών κατά τη δασική νομοθεσία. Επομένως, όλοι οι περί του αντιθέτου λόγοι ακυρώσεως καθ' ό μέρος αφορούν στην έκταση εμβαδού 4.852,78 στρεμμάτων είναι απορριπτέοι ως αβασίμως προβαλλόμενοι.

Περαιτέρω, η αιτιολογία απορρίψεως των αντιρρήσεων του αιτούντος κατά το μέρος που αφορά στην έκταση με στοιχείο Vβ της αποφάσεως της ΕΠ.Ε.Α ("πολύγωνα, εντός της υπό αντίρρηση έκτασης, τα οποία περιλαμβάνουν εκτάσεις..."), είναι πλημμελής. Ειδικότερα, η αιτιολογία αυτή είναι αόριστη, δεδομένου ότι η ΕΠ.Ε.Α δεν προσδιορίζει με ακρίβεια, ενόψει και των εκτιθεμένων στο υπό στοιχείο "VI" της προσβαλλομένης αποφάσεως, -στο οποίο επίσης δεν αναφέρεται εμβαδόν των εκτάσεων, ως προς τις οποίες έγιναν δεκτές οι αντιρρήσεις, αλλ' αντιθέτως, περιέχεται η αόριστη ένδειξη "εξαιρούνται οι εκτάσεις για τις οποίες έχουν εκδοθεί χρονικά προγενέστερες αποφάσεις της ΕΠΕΑ»- ποιο είναι το τμήμα της υπολοίπου εκτάσεως για το οποίο απορρίφθηκαν, με το υπό στοιχείο "Vβ" της αποφάσεως της ΕΠ.Ε.Α., οι αντιρρήσεις του αιτούντος σχετικά με τον αγροτικό χαρακτήρα της εκτάσεως αυτής. Επιπλέον, η αιτιολογία απόρριψης των αντιρρήσεων είναι και ανεπαρκής, δεδομένου ότι η Επιτροπή, κατά το μέρος αυτό, περιορίστηκε στην σκέψη ότι "δεν επιχειρείται τεκμηρίωση της μορφής των υπό αντίρρηση εκτάσεων, νομοθετικά (κατά τις διατάξεις του ν. 998/1979)", παρά το γεγονός ότι ο αιτών, όπως συνομολογεί η Διοίκηση, είχε προσκομίσει φωτοερμηνεία σχετικά με τον αγροτικό χαρακτήρα της εκτάσεως. Εξάλλου, η "νομοθετική τεκμηρίωση» ισχυρισμού για τον αγροτικό χαρακτήρα εκτάσεως δεν αποτελεί, εν πάση περιπτώσει, αυτή και μόνη, απαραίτητο στοιχείο ενστάσεως, με την οποία αμφισβητείται ο δασικός χαρακτήρας εκτάσεως. Επομένως, η επίδικη πράξη καθ' ό μέρος απορρίπτει τους ισχυρισμούς του αιτούντος ως προς τον αγροτικό χαρακτήρα της ως άνω εκτάσεως είναι, κατά τον βασίμως προβαλλόμενο λόγο ακυρώσεως, ακυρωτέα.

Πρόεδρος: Αθ. Ράντος

Εισηγητής: Θ. Κανελλοπούλου

Το πλήρες κείμενο της απόφασης θα αναρτηθεί αμέσως μετά την καθαρογραφή του από το Δικαστήριο.

*Συναφής η απόφαση ΣτΕ 1826/2019.